

DET KONGELIGE
JUSTIS- OG POLITIDEPARTEMENT

Barne- og likestillingsdepartementet
Postboks 8036 Dep
0030 OSLO

BARNE-OG LIKESTILLINGSDEP.	
Arkivkode:	365.00
Dato:	
Saksnr:	2008/03477

→ 020

Deres ref.
200702972-/ SLH

Vår ref.
200805350- /HEW

Dato
12.11.2008

Høring – endring av likestillingsloven § 4 – forbud mot å spørre om graviditet

Vi viser til Barne- og likestillingsdepartementets brev av 18. august 2008 med vedlegg.

Justisdepartementet har følgende merknader:

Justisdepartementet støtter at det innføres en bestemmelse som foreslått i likestillingsloven § 4 nytt tredje ledd.

Vi stiller derimot spørsmål ved behovet for også å ta inn en bestemmelse om samme forhold i likestillingsloven § 3. Et forbud som foreslått i § 4 nytt tredje ledd vil innebære et i utgangspunktet absolutt forbud mot å stille spørsmål om graviditet og familieplanlegging, med forbehold for den ulovfestede saklighetsvurderingen. Det synes derfor ikke å være nødvendig å presisere i § 3 at slike spørsmål skal anses for direkte diskriminering, da saklighetsvurderingen etter § 3 fjerde ledd uansett ikke kommer til anvendelse på forhold som rammes av § 4.

Dette forsterkes av flere uklarheter ved forslaget. Lovteknisk er det ikke naturlig å definere en i utgangspunktet kjønnsnøytral handling – spørsmål om familieplanlegging – som direkte diskriminering. Det kan også reises spørsmål ved om spørsmålet i seg selv kan sies å være diskriminerende. Den diskriminerende handlingen vil i utgangspunktet være den betydning forholdet eventuelt tillegges i ansettelsesvurderingen. Forbudet mot å stille spørsmål er først og fremst et viktig tiltak for å unngå den type diskriminering.

Problemene knyttet til denne klassifiseringen illustreres av departementets uttalelser

på s. 7 i høringsnotatet. Under drøftelsen av om forbudet bør omfatte også spørsmål om sivilstatus og antall barn uttaler departementet at "vektlegging av sivilstatus, antall barn m.m. vil dermed først og fremst ramme kvinner, og utgjøre indirekte diskriminering". Vi antar at departementet ikke mener at spørsmålsstillingen skal anses som direkte diskriminering, mens en eventuell vektlegging av opplysningene skal anses som indirekte diskriminering.

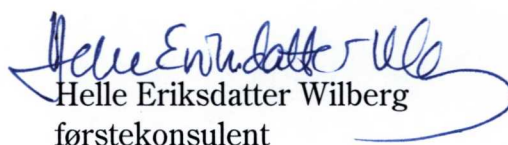
Av samme årsaker er vi skeptiske til å fjerne begrensningen i likestillingsloven § 3 annet ledd første punktum in fine.

Rekkevidden av den foreslåtte endringen i § 3 annet ledd er videre uklar, og det knytter seg en rekke spørsmål til hvordan bestemmelsen vil virke i praksis. Det samme gjelder langt på vei forslaget til § 4 nytt tredje ledd. Justisdepartementet er i utgangspunktet skeptisk til å la forbudet også omfatte spørsmål om sivilstatus og antall barn. Selv om det, som departementet hevder i høringsnotatet, vil være mulig å spekulere ut fra slike spørsmål, er det etter vårt syn ikke naturlig å forby alle spørsmål som kan gi grunnlag for spekulasjoner som igjen kan føre til diskriminering. Vi anser det mest hensiktsmessig at grensen trekkes slik det er gjort i lovforslaget, ved spørsmål som direkte går på graviditet eller familieplanlegging. Som nevnt ovenfor vil det like fullt fortsatt ikke være adgang til å vektlegge forhold knyttet til sivilstatus, antall barn mv. Dersom det er grunn til å tro at arbeidsgiver har lagt vekt på slike forhold, vil dette i seg selv utgjøre diskriminering.

Med hilsen

Harald Aass
fagdirektør

Helle Eriksdatter Wilberg
førstekonsulent